10 juni 2012

Slutredovisning av ”ADHD-behandlingen” av fångar, Hågaprojektet

Nu har ”slutredovisningen” av Hågaprojektet inkommit till Socialstyrelsen.

Vi kan sammanfatta den som följer:

1. Alla pengarna som anslagits till projektet och mer till är slut (4 482 000 kronor).

2. Det enda egentliga ***resultat*** som redovisas är att **nästan 70 procent (!)** av de fångar som fick amfetaminpreparatet Concerta avbröt studien och försvann.

3. I övrigt är ”slutredovisningen” bara ett ”klipp och klistra-arbete”, där den ursprungliga forskningsplanen från år 2006 återanvänds och presenteras som om den skulle handla om resultat.

Till slut fick alltså Socialstyrelsen nog. Deadline efter deadline hade passerats, men psykiatriprofessor Johan Franck kunde fortfarande inte berätta något om resultaten i Hågaprojektet. I mitten av maj begärde Socialstyrelsen att Franck ”omgående” skulle lämna in ”slutrapporten och den ekonomiska redovisningen”. Och den 23 maj skrev så Franck sin redovisning, som inkom till Socialstyrelsen den 5 juni (Dnr 6104/2009-341).

Hela historien om denna ”ADHD-behandling” av fångar finns beskriven i artikeln *Hågaprojektet – utdömt av expert, katastrofala resultat* från den 25 maj.
Se http://jannel.se/Concerta.Kriminella.pdf

Vi kan där se att Läkemedelsverkets expert (professor emeritus Lars Gunne) redan 2006 i interna dokument utdömde studien med så skarpa ord att den aldrig borde ha fått starta. Det var inte frågan om någon ”ADHD-behandling”, det handlade enligt Gunne om att **ersätta ett illegalt amfetaminmissbruk med ett legalt bruk av amfetaminpreparatet Concerta** (i klassen metylfenidat). Det handlade om att skriva ut **”den mycket höga metylfenidatdosen 180 mg”**, vilket enligt Gunne kunde ses **”som en åtgärd att få behålla ett klientel som inte nöjer sig med lägre doser”**. Utskrivning av dessa doser centralstimulerande narkotika till personer med en historia av amfetaminmissbruk var dömt att misslyckas enligt Gunne, som skrev att det inte kan vara en ”**klok investering att försöka hitta en underhållsdos av centralstimulantia för amfetaminister”** eftersom **”amfetaminberoende inte [har] någon märkbar rusnivå där de fungerar väl”.** Läkemedelsverkets expert skrev också i interna dokument om de ”självskattningsformulär” som användes av Franck och medforskare. Gunne kallade dessa för **”notoriskt vilseledande” –** svaren visade bara om missbrukarna uppskattade **”gratis-medicineringen”** med **”den mycket höga dosen”** Concerta.

För alla historielösa politiker kan det också behöva påminnas om att Sverige redan i mitten av 1960-talet, i dåvarande Medicinalstyrelsens regi, körde ett försöksprojekt med utskrivning av amfetaminpreparat till missbrukare. Det blev en fullständig katastrof och slutade med att ALLA amfetaminpreparat (inklusive Ritalina) år 1968 drogs in från marknaden. Det har med

andra ord sedan länge funnits hur mycket ”evidens” som helst för att utskänkning av amfetaminpreparat till missbrukare är ett katastrofrecept.

I artikeln ***Hågaprojektet – utdömt av expert, katastrofala resultat*** blev det också avslöjat att **nästan 70 procent av de försökspersoner som fick amfetaminpreparatet Concerta avbröt studien och försvann – de betraktades som återfall.** Den här faktauppgiften var så känslig att den hemligstämplades av Franck och medforskare. Det har krävts två långa domstolsprocesser och två JO-anmälningar för att få reda på denna avgörande – och för projektet fullständigt förödande – faktauppgift.

Psykiatriprofessor Johan Franck hade nämligen för politiker, journalister och läkemedelsmyndigheter berättat något helt annat. Budskapet hade varit att en **”mycket hög” andel av dem som fick Concerta stannade blev kvar i behandling.** Vår **”kliniska erfarenhet och våra preliminära resultat från strukturerad uppföljning [är] att … andelen kvarstannande i programmet är mycket hög”** (studieprotokollet). Man räknade således med att ***en mycket hög andel*** av dem som fick Concerta skulle fullfölja studien.

Nu vet vi, tack vare den svenska offentlighetslagstiftningen och kammarrättens krav, **att nästan 70 procent av dem som fick Concerta ramlade av från projektet.**

I Francks ”slutredovisning” till Socialstyrelsen har *det helt och hållet försvunnit* att man från början skrev i studieprotokollet (s. 7): **”Vår kliniska erfarenhet och våra preliminära resultat från strukturerad uppföljning är att flertalet svarar bra på behandling med centralstimulerande medel, främst metylfenidat (Concerta, Ritalin) samt att andelen kvarstannande i behandling är mycket hög.”**

Här publiceras protokollet för Hågastudien, **http://jannel.se/Protokoll.Haga.Concerta.pdf** som Läkemedelsverket, efter att ha hört sig för med Johan Franck, ***hemligstämplade*** i sin helhet, med orden: **”Utöver att vara formellt ansvarig för prövningen har Franck också kommit med idén till den och utformat dess detaljer. Enligt Franck kan de uppgifter som omfattas av ansökan om klinisk prövning, bl.a. syftet med prövningen och dess närmare utformning i fråga om inklusions- och exklusionskriterier m.m.m i ett senare skede komma att ligga till grund för en ansökan om patent.”** (Läkemedelsverket, yttrande 14 september 2006.)

Och här är **”slutredovisningen” av Hågaprojektet** som Franck nu inkommit med till Socialstyrelsen **http://jannel.se/Slutredovisning.Haga.Concerta.pdf**

Ett ”klipp och klistra-arbete” där delar av forskningsprotokollet återanvänds, som en slags resultatredovisning. Och ja, vi får faktiskt för första gången saken bekräftad (s. 12) att nästan 70 procent i Concertagruppen ramlade av från projektet. I övrigt får vi inte veta något alls – mer än följande (s. 12): **”För närvarande analyseras urinprover från prövningen vid avdelningen för klinisk farmakologi.”**

Det här betyder att 14 månader efter det att den sista försökspersonen avbröt projektet (mars 2011) så är alltså inte provresultaten klara! Och således säger Franck ”kan inga ytterligare [!!] resultats rapporteras för närvarande.” Faktum är också att *ingen enda*

försöksperson har fullföljt projektet sedan den 17 november 2009 – därefter har de ytterligare 12 personer som inkluderats i projektet alla ramlat av.

Hur kan det vara tillåtet att fördröja och mörklägga den faktiska slutredovisningen av resultat på det här sättet samtidigt som Kriminalvårdens medicinske chef Lars Håkan Nilsson entusiastiskt satsar mångmiljonbelopp på utskänkning av amfetaminpreparat till fångar på landets fängelser. Och samtidigt som den ansvariga för psykiatrifrågor på Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) Ing-Marie Wieselgren talar sig varm för denna utskänkning.

I ”slutredovisningen” har Franck dock uppdaterat referenslistan (s. 13-15). Vad han fullständigt ”glömt bort” är att berätta att det amfetaminpreparat Concerta som han använt i projektet, den 26 maj 2011 fått slutgiltigt avslag för vuxna ”med ADHD”.
Se sidorna 6-7 i artikeln ***Hågaprojektet – utdömt av expert, katastrofala resultat***
http://jannel.se/Concerta.Kriminella.pdf

Det kan vara bra att ha allt det ovanstående i åtanke nästa gång man hör att fångar och missbrukare nu *äntligen* får så god hjälp med sin ADHD med en liten, liten dos centralstimulantia.

Janne Larsson
skribent
janne.olov.larsson@telia.com